

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14341/2022
25.06.2026. године
Београд

ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Данијела Алексић и Ненад Ћосић адвокати из ..., против тужене Републике Србије, Министарство финансија, Пореска управа – Филијала Крагујевац, чији је законски заступник Државно правобранилаштво, Одељење у Крагујевцу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3379/21 од 18.01.2022. године, на седници одржаној 25.06.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3379/21 од 18.01.2022. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 83/20 од 21.09.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу П 83/20 од 21.09.2021. године одбијен је тужбени захтев тужиоца да му тужена накнади штету од 5.650.000,00 динара са законском затезном каматом од 30.04.2013. године до исплате (став први изреке) и тужилац је обавезан да накнади туженој трошкове парничног поступка од 70.500,00 динара (став други изреке).

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3379/21 од 18.01.2022. године преиначена је означена првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца за накнаду штете од 5.650.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.08.2020. године до исплате док је у преосталом делу, за исплату законске затезне камате на досуђени износ за период од 30.04.2014. године до подношења тужбе 12.08.2020. године, тужбени захтев одбијен и тужена обавезана да накнади тужиоцу трошкове поступка од 462.700,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23; у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужене основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити се ревизијом указује на постојање било које друге битне повреде одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био власник локала број 4, 5, 7 и 8 у пословно-стамбеном објекту у улици ... у ..., на парцели ... к.о. ... и предузетничке радње СГЗТР «...» која се бавила ... Пореска управа Крагујевац дала је 06.11.2012. године налог за теренску контролу обрачунавања и плаћања пореза на додату вредност - ПДВ за период од 01.04.2011. до 30.09.2012. године код тужиоца као власника означене предузетничке радње. Тужиочева пореска обавеза на име непријављеног ПДВ-а утврђена је најпре решењем од 18.12.2012. године, поништеним по жалби 29.04.2013. године, а затим решењем од 04.07.2013. године у износу од 4.822.128,77 динара закључно са 05.12.2012. године. Решење од 04.07.2013. године потврђивано је другостепеним решењима од 29.11.2013. и 07.03.2016. године, која је Управни суд поништио (пресудом У 946/14 од 14.01.2016. решење од 29.11.2013. и У 7092/16 од 14.12.2018. решење од 07.03.2016. године), да би другостепени орган поништио првостепено решење од 04.07.2013. године решењем од 16.01.2019. године. Затим је, решењем РСМФПУ–Филијала Крагујевац од 22.08.2019. године, обустављен поступак пореске контроле започет по налогу од 06.11.2012. године код пореског обвезника АА, бившег власника СГЗТР «...», брисане 27.06.2016. године из регистра Агенције за привредне регистре, чиме је отпао основ за наплату ПДВ од тужиоца и његова пореска обавеза је сторнирана.

Тужилац је, ради обезбеђења два различита потраживања, своје локале у наведеном пословно-стамбеном објекту оптеретио хипотеком на основу две заложне изјаве. Хипотека је заснована на локалима 7 и 8 на основу заложне изјаве од 04.01.2013. године, ради обезбеђења кредита који је „Вапса ...“ дала привредном друштву Крагујевац–биро д.о.о. у принудној ликвидацији, а на локалима 4 и 5 на основу заложне изјаве од 10.04.2014. године, ради обезбеђења тужиочевог пореског дуга. У поступку судског намирења потраживања по банкарском кредиту (које је банка уступила извршном повериоцу), одређено је извршење продајом тужиочевих локала 7 и 8 (процењених на износ од 4.356.000,00 динара), а како нису продати за 2.178.000,00 динара на другом рочишту за јавну продају, локали су додељени и предати извршном повериоцу 26.12.2019. године. Локали 4 и 5 су у поступку по захтеву тужиоца од 21.02.2014. године за одлагање плаћања пореског дуга по решењу од 04.07.2013. године процењени на износ од 7.830.000,00 динара и парничне странке су 17.06.2014. године закључиле споразум о одлагању плаћања тужиочевог пореског дуга на 24 рате, а како тужилац није платио ни прву рату тужена је 31.07.2014. године тај споразум поништила и покренула поступак принудне наплате продајом заложених локала 4 и 5, који су 06.05.2016. године пренети у својину тужене, али су враћени у својину тужиоцу након обуставе поступка пореске контроле решењем од 09.07.2020. године.

У међувремену је тужиочева радња 24.06.2016. године брисана из АПР-а због блокаде рачуна која је трајала дуже од две године, а тужилац је ослобођен од оптужбе

да је извршио кривично дело пореске утаје у периоду од 01.01. до 30.06.2012. године, (пресуда од 04.11.2016. године, правноснажна 24.03.2017. године).

Поводом истих догађаја, тужилац је пред истим првостепеним судом водио још једну парницу против тужене, ради исплате 7.830.000,00 динара по основу стицања без основа, на име неосновано одузетих локала у поступку принудне наплате пореског дуга започетог налогом за контролу од 06.11.2012. године а окончаног решењем од 22.08.2019. године за период од 01.04.2011. до 30.09.2012. године, и то: за локал број 4 и број 5 у приземљу зграде на парцели ... к.о. .., у коме је првостепеном пресудом П 39/20 од 10.03.2021. године тужбени захтев усвојен, док је другостепеном пресудом Гж 1359/21 од 22.06.2021. године првостепена пресуда потврђена за досуђени износ од 4.439.750,00 динара са каматом и преиначена тако што је тужбени захтев одбијен за износ од 3.391.250,00 динара, преко досуђеног а до траженог износа од 7.830.000,00 динара са каматом од 25.04.2014. године, као и за камату на досуђени износ за период од 25.04.2014. до 12.10.2020. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је сматрао да не постоји узрочно-последична веза између принудне продаје локала 7 и 8 испод тржишне цене и немогућности тужиоца да прода локале 4 и 5 (које је својом вољом ставио под хипотеку ради обезбеђења наплате пореског дуга), а све у циљу „откупа“ локала 7 и 8 у извршном поступку, и да тужилац није доказао да му је рачун био блокиран искључиво због неплаћања пореског дуга, који је иначе сам признао потписивањем споразума од 17.06.2014. године, као ни узрочно-последичну везу између неправилног рада државног органа приликом утврђивања и наплате пореске обавезе и штете у поступку продаје локала 7 и 8 у извршном поступку, због чега је тужбени захтев одбио.

Другостепени суд је заузео другачије правни став, сматрајући да је узрочно-последична веза између поступака органа тужене и штете коју је тужилац претрпео доказана, те је тужбени захтев усвојио за износ главног дуга са каматом од подношења тужбе.

Врховни суд налази да тужена ревизијом основано указује на погрешну примену материјалног права и да је другостепени суд, суштински, из утврђених чињеница извео неправилан закључак о постојању других чињеница на којима је заснована другостепена пресуда.

Наиме, ревидент основано указује да тужилац није био ликвидан већ 10.07.2014. године када је доспевала за наплату прва рата његовог пореског дуга по споразуму од 17.06.2014. године, због чега је тужена и покренула поступак принудне наплате ради продаје локала 4 и 5, и да околност што су ти локали били у својини тужене од 06.05.2016. до 09.07.2020. године, када су враћени у својину тужиоца, није била ни у каквој узрочно-последичној вези са тужиочевом обавезом да испуни обавезу трећег лица по банкарском кредиту који је био обезбеђен тужиочевом заложном изјавом на основу које је заснована хипотека на локалима 7 и 8.

По становишту ревизијског суда, орган који поступа у оквиру свог законског овлашћења није одговоран за погрешно тумачење законске норме. Применом неодговарајуће законске норме, као ни погрешно заузет правни став у одлуци донетој у вршењу функције органа не представља такву повреду дужности која сама по себи

може бити квалификована као незаконит или неправилан рад и тиме основ за накнаду штете. Одговорност државе за штету коју проузрокује њен орган трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција постоји, у смислу члана 172. Закона о облигационим односима, ако је штета настала прекорачењем или злоупотребом овлашћења, јер се такво поступање државног органа може сматрати незаконитим или неправилним радом. У конкретном случају нема прекорачења ни злоупотребе овлашћења органа тужене. Тужилац није доказао да је неликвидност код њега наступила искључиво због утврђивања његове пореске обавезе која је касније сторнирана и да је, преношењем у својину тужене његових локала 4 и 5 (који су му, након сторнирања његове пореске обавезе, враћени у својину 2020. године), он био онемогућен да те локале прода и добијену цену употреби у извршном поступку који се спроводио ради намирења потраживања трећег лица према дужнику по банкарском кредиту продајом његових локала 7 и 8.

Пошто околности конкретног случаја не указују на закључак да је незаконитим или неправилним поступањем органа тужене или прекорачењем или злоупотребом њихових овлашћења тужиоцу начињена штета, нема основа за обавезивање тужене за накнаду штете. Због тога је другостепена пресуда преиначена и потврђена првостепена пресуда којом је одбијен тужбени захтев, која се неосновано побија жалбом тужиоца, као у првом ставу изреке ове пресуде, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Одлука о трошковима ревизијског поступка донета је на основу члана 165. став 2. у вези са чл. 153. и 154. ЗПП, те је тужиочев захтев за накнаду трошкова за састав одговора на ревизију одбијен, јер он у ревизијском поступку није успео, а ти трошкови и иначе нису били потребни, због чега је одлучено као у другом ставу изреке.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић